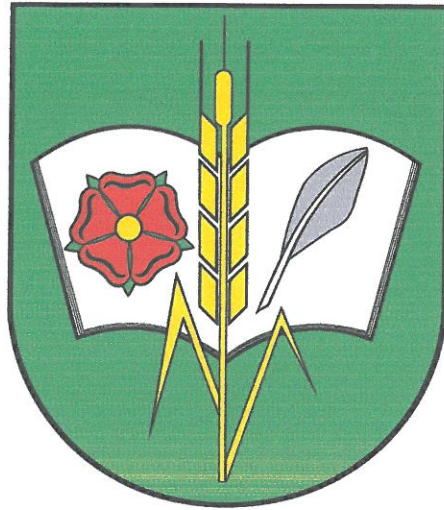

Załącznik do
UCHWAŁY Nr XVI/111/16
Rady Gminy w Kobielach Wielkich
z dnia 30 czerwca 2016 roku

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE KOBIELE WIELKIE
NA LATA 2016 - 2018**

Kobiele Wielkie 2016

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniebywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą najbardziej optymalną i skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną, w przypadku gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. Podstawa prawna:

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.),
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.),
- c) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- d) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.),
- e) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.).

III. Diagnoza społeczna

Z danych uzyskanych z Urzędu Stanu Cywilnego na dzień 31.12.2015, wynika, że w Gminie Kobile Wielkie zamieszkuje ogółem 4478 osób a ogólna liczba dzieci do lat 24 w rodzinach wynosi 1294.

Na podstawie danych opracowanych na podstawie sprawozdań oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych GOPS wynika, że w latach 2013 – 2015 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pozostaje na podobnym poziomie. Wzrosła natomiast liczba rodzin, którym przydzielono asystenta. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej (tabela nr 1).

Tabela nr 1. Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych

Rok	Liczba rodzin	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta
2013	3	3
2014	4	3
2015	4	5

Źródło: dane własne

Dane dotyczące liczby dzieci z Gminy Kobbiele Wielkie umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej z podziałem na typy rodzin i placówek, uzyskano z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku. Z analizy poniższej tabeli wynika, że w 2013 roku umieszczonych dzieci w pieczy zastępczej było 5-oro dzieci, w 2014 roku było 7-oro dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, w 2015 roku 7-oro dzieci.

Tabela nr 2. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2012 – 2014

Rok	Liczba dzieci											
	Rodzinna piecza zastępcza						Instytucjonalna piecza zastępcza (placówki opiekuńczo-wychowawcze)					
	rodziny zastępcze spokrewnione	rodziny zastępcze niezawodowe	rodziny zastępcze zawodowe	rodziny zastępcze zawodowe pogotowie rodzinne	rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	rodzinny dom dziecka	dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	typu socjalizacyjnego	typu interwencyjnego	typu rodzinnego	typu specjalistyczno-terapeutycznego	dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej
2012	1	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0
2013	2	0	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0
2014	2	0	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

IV. Cele programu

Cel główny:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
2. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

1. Cel

Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Zadania:

- ✓ Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego.
- ✓ Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców.
- ✓ Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci.
- ✓ Kierowanie osób uzależnionych na leczenie, również za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- ✓ Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.
- ✓ Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi.
- ✓ Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności, odzieży).
- ✓ Udzielenie rodzinom pomocy w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy.
- ✓ Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.
- ✓ Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym.
- ✓ Udział asystenta rodziny w szkoleniach.

- ✓ Udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.
- ✓ Nawiązanie współpracy z krewnymi, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii.

2. Cel

Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.

Zadania:

- ✓ Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych.
- ✓ Kierowanie rodziców z dziećmi do psychologa lub pedagoga.
- ✓ Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom.
- ✓ Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- ✓ Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.

3. Cel

Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

Zadania:

- ✓ Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.
- ✓ Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej.
- ✓ Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów.
- ✓ Udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.
- ✓ Opracowanie przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną biologiczną i koordynatorem pieczy zastępczej planu pracy, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

- ✓ Udział asystenta rodziny w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej.
- ✓ Wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci, przebywających w pieczy zastępczej.
- ✓ Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- ✓ Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania).

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

V. Harmonogram działań programowych

Tabela nr 3. Harmonogram działań programowych

Cele szczegółowe	Zadania	Osoba/zespół/partnerzy/odpowiedzialni za realizację
<p>Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców</p>	<p>Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności</p> <p>Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców</p>	<p>pracownik socjalny</p> <p>psycholog, radca prawny, specjalista terapii uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracownik socjalny</p> <p>GOPS, GKRPA</p>
	<p>Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci</p>	
	<p>Kierowanie osób uzależnionych na leczenie, również za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>pracownik socjalny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień</p>
	<p>Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie</p>	<p>pracownik socjalny, zespół interdyscyplinarny, Policja</p>
	<p>Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi</p>	<p>pracownik socjalny, asystent rodziny, rodzina wspierająca</p>
	<p>Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności, odzieży)</p>	<p>pracownik socjalny, GOPS, PCK, osoby prywatne, organizacje pozarządowe</p>

	<p>Udzielenie rodzinom pomocy w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy</p> <p>Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny</p> <p>Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym</p> <p>Udział asystenta rodziny w szkoleniach</p> <p>Udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną</p> <p>Nawiązanie współpracy z krewnymi, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii</p>	<p>pracownik socjalny, PUP, pracodawcy</p> <p>pracownik socjalny, asystent rodziny, Sąd Rodzinny i Nieletnich</p> <p>asystent rodziny, pracownik socjalny</p> <p>kierownik GOPS, organizator szkolenia</p> <p>kierownik GOPS, organizator szkolenia</p> <p>pracownik socjalny, krewni</p>
<p>Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych</p>	<p>Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych</p> <p>Kierowanie dzieci do punktów wsparcia rodziny i dzieci</p> <p>Kierowanie rodziców z dziećmi do psychologa lub pedagoga</p> <p>Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom</p>	<p>pracownik socjalny, Oddział Rejonowy PCK, GOPS</p> <p>świetlica środowiskowa przy GKRPA</p> <p>Powiatowy Zespół Poradni Pedagogiczno-Psychologicznych, pedagodzy szkolni,</p> <p>Kuratorium Oświaty, PCPR, pracownik socjalny, szkoła, MOPS –Seksja ds. uzależnień</p>

	<p>Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej</p> <p>Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności</p>	<p>GOPS</p> <p>pracownik socjalny, asystent rodziny, kurator</p>
<p>Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych</p>	<p>Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów</p> <p>Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny</p> <p>Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej</p> <p>Udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej</p> <p>Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej</p>	<p>rodziny biologiczne, opiekunowie pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator, psycholog</p> <p>pracownik socjalny, asystent rodziny, Sąd Rodzinny i Nieletnich</p> <p>asystent rodziny, pracownik socjalny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>pracownicy socjalni, PUP, pracodawcy</p> <p>asystent rodziny, rodzina wspierająca pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni</p>

	<p>Udział asystenta rodziny w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej</p> <p>Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb.</p> <p>Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego</p> <p>Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawę dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)</p>	<p>asystent rodziny, organizator pieczy zastępczej</p> <p>pracownicy socjalni, GOPS</p> <p>pracownicy socjalni, asystent rodziny, krewni, rodzina wspierająca,</p> <p>pedagog szkolny, psycholog, wychowawca dziecka w szkole, pracownicy socjalni, opiekunowie w pieczy zastępczej</p>
--	---	---

VI. Czas realizacji programu

Realizacja gminnego programu wspierania rodziny została zaplanowana na lata 2016 – 2018. Jest on dokumentem otwartym, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

VII. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z członkami rodzin, asystentem rodziny, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

- liczba rodzin wymagających wsparcia
- liczba udzielonych porad przez specjalistów
- liczba realizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci
- liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie
- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie
- liczba osób uczestniczących w terapii dla sprawców i ofiar przemocy
- liczba rodziców świadomych właściwych postaw wychowawczych
- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny
- udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje
- udział rodzin wspierających w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje
- udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną
- liczba rodzin wspierających zaangażowanych w pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych
- liczba dzieci objętych terapią psychologiczno – pedagogiczną
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego
- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie usługowej
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem
- liczba rodziców utrzymujących kontakty z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej
- liczba osób, które ukończyły kurs zawodowy
- liczba osób, które podjęły zatrudnienie

- liczba rodzin, które otrzymały wsparcie finansowe lub rzeczowe
- liczba dzieci, którym opłacono wyżywienie w przedszkolu lub obiady w szkole
- liczba rodzin, które nabyły podstawy prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
- liczba rodzin biologicznych dziecka, z którymi zrealizowano plan pracy zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej
- liczba rodzin biorących udział w treningach rodzicielskich

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

VIII. Realizatorzy i partnerzy programu:

1. GOPS w Kobielach Wielkich (Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjalista terapii uzależnień i przemocy w rodzinie, psycholog, pedagog, radca prawny, asystent rodziny, pracownicy socjalni).
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku.
3. Posterunek Policji w Kobielach Wielkich.
4. Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna.
5. Placówki Oświatowe.
6. Oddział Rejonowy PCK w Radomsku.
7. Sąd Rejonowy. Wydział Rodzinny i Nieletnich.
8. Powiatowy Urząd Pracy.
9. Placówki Służby Zdrowia.
10. Poradnia leczenia uzależnień i współuzależnień.
11. Organizacje pozarządowe.

X. Źródła finansowania programu

Źródła finansowania zadań określone są w uchwale budżetowej na rok 2016 :

Dział 852

Rozdział 85204 - rodziny wspierające, rodziny zastępcze

Rozdział 85201 – placówki opiekuńczo – wychowawcze § 3110

Rozdział 85219 – asystent rodziny § 4170

Kwoty ujęte w uchwale budżetowej na rok 2016 mogą być niewystarczające na sfinansowanie działań programowych. Wydatki poniesione na realizację zadań w 2016 roku będą podstawą do określenia rzeczywistych kosztów i zaplanowania budżetu na lata 2017 – 2018.

XI. Sposób kontroli realizacji programu

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Lech Maks
Lech Maks